

Materijalizam Zapada - Spiritualizam Istoka kao inspiracija u delima savremenih arapskih romanopisa

Vrsta: Seminarski | Broj strana: 13 | Nivo: Filološki fakultet

Почеци арапског романа као жанра везују се за један много шири појам у арапској књижевности: за период Нахде¹, односно “препорода” или “обнове” арапске књижевности. Тај период започиње двадесетих година XX века протежући се у времену између два светска рата. За исти период, период Нахде, везују се и почеци “фикције” у арапској књижевности, која сведочи двома појавама, изузетно битним за развој жанра. Наиме, поново се проучавају дела која представљају наслеђе арапске књижевности, из чега се касније рађа покрет неокласициста. Затим, преводе се на арапски језик дела европске књижевности која у себи садрже елемент фикције, услед чега долази до адаптације и имитирања истих. Коначно, јавља се тенденција код самих арапских писаца да у своја дела уткају пређу фикције. Након Другог светског рата, арапска књижевност доживљава обрт, која прати социјални и политички живот Блиског истока. Из више разлога, а управо током рата, млади арапски интелектуалци, нарочито у Египту, постају заинтересовани за марксистичку филозофију, а писци постају свесни свог значаја у социјалном и политичком смислу. Роман се јавља као средство изражавања њихове социјалне и политичке ангажованости. Што се тиче инспирације за оне арапске писце који фикцију виде као битан елемент прозног стваралаштва, важно је напоменути да корени те инспирације леже управо у контактима са Европом и Европљанима. Како су арапске нације истраживале природу свог националног идентитета и покушавале да, на различите начине, увере западне силе у постојаност своје жеље за независношћу, тешко да је изненађујућа потреба за разумевањем и проценом утицаја европске културе на Арапе. Све ово одразиће се на настављање све израженије тенденције за фикцијом у арапској књижевности. Значајни контакти двеју цивилизација, европске и арапске, имаће за резултат богату културну интеракцију која ће се дефинитивно одразити и на књижевност. Још од периода Нахде, све је више арапских писаца који у својим

1

Nahdah

2

делима обрађују тему цивилизацијског сукоба, али не у спољном, појавном свету, већ унутар самог човека. Гледано са овог аспекта, синтагме “материјализам Запада” и “спиритуализам Истока”, које често доживљавају етикетирање као нешто исувише генерализовано, добијају нови смисао. Борба у самом човеку и цивилизацијски сукоб који оставља далекосежне последице бивају уткани у дела савремених арапских романописаца, који јасно постављају проблем: како очувати сопствени културни идентитет “уз сву нужност и пожељност приклањања моћној знанствености Севера”?² Први корак ка решавању овог проблема, који мучи савременог арапског човека, јесте његова дефиниција. Она је као инспирација послужила многим арапским писцима, из различитих крајева, временских и културних миљеа арапског света.

Ел Тајиб Салих, “Сезона сеобе на север”, “Клио”, Београд, 2005, друго издање, стр. 153 (превод и поговор Српка Лештарића)

2

3

1. ПОЧЕЦИ

Корени арапског интересовања за тековине западне цивилизације сежу далеко у прошлост, у период просветитељства у арапској књижевности, за које већина извора наводи да обухвата период од половине до краја XIX века, те да сам крај XIX века у највећој мери сведочи врхунцу просветитељства. Иако поменути период у књижевности није у великој мери допринео литерарном квалитету, јер се углавном сводио на рад просветитеља, односно, уже гледано, на делатност одређених породица, он је изузетно битан са становишта препорода и обнове арапске књижевности. Талас просветитељства, који је најпре доживео своје отелотворење у Сирији и

Либану, са центрима у Бејруту и Алепу, а затим у Дамаску, услед опасности од Османлијске власти, стиже до Египта. Године 1805. у Египту отпочиње владавина Мухамеда Алија, великог реформатора. Наиме, Мухамед Али је у Египту започео процес образовног и културног оживљавања у друштву. Будући да је био импресиониран вјном опремом и техником француске војске, био је одлучан у намери да обучи египатску војску користећи се истим методама. Почетком двадесетих година XIX века, Мухамед Али улаже напоре да пошаље што већи број младих Египћана на школовање у Европу, у почетку у Италију, да би касније примат његовог интересовања постала Француска. Један од првих просветитеља школованих у Француској био је Рифа Рафи ал-Тахтави3 (1801 –

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com